

بررسی سهم معناداری مؤلفه‌های تعهد زناشویی با عملکرد جنسی در دانشجویان متأهل زن

دانشگاه منابع طبیعی گرگان

مژگان علی‌آبادی^۱، افسانه خواجهوند خوشلی^۲

۱. دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات گرگان، گرگان، ایران.
۲. دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات گرگان، گرگان، ایران. (نویسنده مسئول).

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره چهارم، شماره سی و سوم، تیرماه ۱۳۹۸، صفحات ۷۴-۵۷

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین مؤلفه‌های تعهد زناشویی با عملکرد جنسی دانشجویان زن متأهل دانشگاه منابع طبیعی گرگان می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان زن متأهل دانشگاه منابع طبیعی گرگان است که بر طبق جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۴۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. از روش نمونه‌گیری غیر احتمالی در دسترس استفاده شده است. این پژوهش از نوع همبستگی و از نظر هدف کاربردی است. برای سنجش متغیرهای مورد مطالعه در این تحقیق، پرسشنامه‌های تعهد زناشویی و عملکرد جنسی مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌ها در بین آن‌ها توزیع و سپس جمع‌آوری گردید. در این تحقیق نتایج رگرسیون چندگانه نشان که تعهد زناشویی سهم معناداری در پیش‌بینی این متغیر دارد از بین مؤلفه‌های تعهد زناشویی، مؤلفه تعهد به ازدواج سهم معناداری در پیش‌بینی عملکرد جنسی دانشجویان دارا بود درحالی‌که دو مؤلفه دیگر سهم معناداری نداشتند.

واژه‌های کلیدی: تعهد زناشویی، عملکرد جنسی زناشویی، دانشجویان زن متأهل.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره چهارم، شماره سی و سوم، تیرماه ۱۳۹۸

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی
علوم رفتاری

مقدمه

ازدواج و رابطه زناشویی منبع حمایت، صمیمیت و لذت انسان است، از طرفی ازدواج سبب پیدایش همکاری، همدردی و یگانگی، علاقه، بردباری و مسئولیت پذیری نسبت به خانواده خواهد بود. به تحقق پیوستن اهداف ازدواج پس از برقراری رابطه زناشویی موجب احساس رضایت و خوشبختی فرد می شود و خلاف این امر اختلاف زناشویی نهایتاً نارضایتی از ازدواج را به همراه خواهد داشت (پاک گوهر، محمودی، قباری بناب و تهرانی، ۱۳۸۶). هر ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی تعهد، جاذبه و تفاهم است که در این بین تعهد زناشویی قوی ترین و پایدارترین عامل پیش بینی کننده کیفیت و ثبات زناشویی است. واژه تعهد و پایبندی به معنای تصمیمی عقلانی که مستلزم مقید بودن فرد به اعمال خاصی است و یا دال بر وابستگی عاطفی یا عقلانی به ایده آلی مطلوب است. (داور پناه، ۱۳۸۴) جانسون مدلی را ارائه نمود که در آن تعهد زناشویی به صورت سه نوع مستقل تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری مطرح شده است. تعهد شخصی به معنی علاقه و تمایل فرد برای تداوم رابطه زناشویی است. تعهد اخلاقی بیانگر وفاداری اخلاقی فرد به تداوم رابطه است و تعهد ساختاری نیز به موانع و محدودیت های موجود در ترک یک رابطه و اجبار به تداوم آن اشاره دارد (جانسون، کوقلین و هوتسون، ۱۹۹۹). در بیش از یک قرن گذشته تحقیقات بسیاری به بررسی پیش بینی کننده های عوامل اختلال در روابط زناشویی اختصاص یافته که در بین این عوامل چگونگی عملکرد جنسی در روابط زناشویی یکی از عوامل تأثیرگذار است (فرج نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی، ۱۳۹۳). در بررسی عملکرد جنسی هفت مؤلفه مختلف مشارکت

---

¹ Jonson

جنسی^۱، ابراز جنسی^۲، تمایل جنسی^۳، تحقق جنسی^۴، هیجان و احساس جنسی^۵، نگرش جنسی^۶ و آگاهی جنسی^۷ قابل بررسی است. مشارکت جنسی علت برقراری علاقه مندی به رفاه و رضایت همسر بوده و اگرچه فرد ممکن است به پاداش ها و هزینه ها توجه کند اما کمک کردن به طرف مقابل برای ارضای نیازها را بیشتر از آنکه هزینه بر بداند، پاداش دهنده می داند (حیدری، زال پور و مولایی، ۱۳۸۹). ابراز جنسی مهارت اجتماعی شامل نشان دادن و ابراز رفتارهای جنسی در موقعیت های جنسی و توانایی در نشان دادن و بیان تمایلات و نیازهای جنسی به همسر است (فرج نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی، ۱۳۹۳). تمایل جنسی تجربه ای روان شناختی و ذهنی است که به طور کلی به عنوان کشش به سمت اهداف یا عملکرد جنسی شناخته می شود و فرد را به ارتباط جویی با دیگری وامی دارد تا نیازهایش را برطرف کند (روژان، لیل و جوشی، ۲۰۰۳). تحقق جنسی درک تجربه اوج لذت جنسی می شود و رسیدن به آنچه مورد انتظار و رضایت فرد از رابطه جنسی است. هیجان و احساس جنسی یک احساس فکر و حالت روانی و بیولوژیکی مختص آن و دامنه ای از تمایلات برای عمل بر اساس آن به کار می رود. نگرش جنسی باورهایی است که در مورد فعالیت ها و نقش های جنسی وجود دارد. در واقع نگرش جنسی شامل سبک تفکر مثبت یا منفی در تعبیر و تفسیر رویدادها و ارتباطات جنسی است (فرج نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی، ۱۳۹۳). آگاهی جنسی شناخت و آگاهی فرد در مورد عمل جنسی توانایی عملکرد جنسی و آشنایی با اندام های جنسی و جنسیتی است (توزنده جانی، ۱۳۸۹). اگر زوجین نتوانند تمایلات و ترجیحات جنسی خود را در چهارچوب زندگی مشترک سیراب کنند در آن صورت احتمال لغزش جنسی همسران افزایش یافته و به طبع آن

---

¹ Sexual partnership

² sexual assertiveness

³ Sexual desire

⁴ Sexual realization

⁵ Sexual excitement and sexual feelings

⁶ Sexual attitude

⁷ Sexual awareness

ازدواج‌ها دستخوش تزلزل و فروپاشی می‌شوند (فرج نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی، ۱۳۹۳). اهمیت بررسی میزان تعهد زناشویی و در پیش‌بینی ابعاد مختلف عملکرد جنسی به‌منظور بالا بردن سطح سلامت فردی، خانوادگی، بهبود روابط زناشویی و به طبع آن ارتقا سطح سلامت جامعه مطرح می‌شود. از سویی تعهد زناشویی به معنای وفادار ماندن به خانواده و اعضای آن در غم و شادی است زوجینی که در مورد تعهد در قبال همسر خود و دیگران به بلوغ فکری نرسیده‌اند رفتاری دوسوگرایانه دارند که نتیجه امر اصولاً بی‌وفایی است. یافته‌های نسبتاً استواری مبنی بر این موضوع وجود دارد که زنان بیشتر از مردان گرایش دارند که از لحاظ شخصی به همسرانشان متعهد باشند (قنبری هاشمی، حاتمی ورزنده، اسماعیلی و فرحبخش، ۱۳۹۰)؛ بنابراین با توجه به شایع بودن مشکلات جنسی در جامعه امروز و لزوم آگاهی زوجین از نقش خود در ایجاد یک رابطه صحیح و ثمربخش، در جلوگیری از بروز عدم تعهد به‌عنوان یک ضرورت برای حفظ کانون خانواده مطرح می‌شود. شوانی و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی نقش رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان‌شناختی با تعهد زناشویی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد (شوانی، زهراکار، قاسمی جونبه و درگاهی، ۱۳۹۴). خانجانی و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند آموزش زوج‌درمانی اسلام محور، تعهد زناشویی زوجین و ابعاد آن یعنی تعهد شخصی، اخلاقی و ساختاری زوجین را افزایش داده است (خانجانی و شکی، سلیمی، صدیقی و شاه سیاه، ۱۳۹۳). زارعی و حسینی‌قلی (۱۳۹۲) نشان داد، تمایز یافتگی خود با تعهد زناشویی رابطه مثبت معنی‌داری دارد. احساس شرم با تعهد زناشویی رابطه منفی معنی‌داری دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین احساس گناه با تعهد زناشویی رابطه معناداری وجود ندارد و این متغیر توانایی پیش‌بینی تعهد زناشویی را ندارد. محمدی و همکاران (۱۳۹۲) نیز نشان دادند که دین‌داری و ابعاد آن رابطه مثبت معنی‌داری با تعهد زناشویی دارند. همچنین نتایج نشان داد همبستگی تعهد زناشویی با سن، تعداد فرزندان و مدت ازدواج رابطه مثبت معنی‌داری دارد. در پژوهش انجام‌شده توسط حسینی و همکاران در سال ۱۳۹۲ یافته‌های پژوهش نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی افراد عامل مهمی در پیش‌بینی میزان تعهد زناشویی آنان است. رضایی و همکاران (۱۳۹۱) نشان داد که آموزش زوج‌درمانی اسلام محور، تعهد

زناشویی زوجین و ابعاد آن یعنی تعهد شخصی اخلاقی و ساختاری زوجین را افزایش داده است. کریمیان و همکاران (۱۳۹۰) نیز نشان دادند متغیرهای احساس گناه و اضطراب می‌توانند پیش‌بینی کننده میزان تعهد زناشویی در افراد متأهل باشند. همچنین عسگری و همکاران در سال ۱۳۹۰ نشان دادند که رضایت از زندگی زنان شاغل از زنان خانه‌دار و رضایت جنسی زنان خانه‌دار از زنان شاغل بیشتر است. هاشم‌آبادی و همکاران نشان دادند که بین سبک دل‌بستگی و تعهد زناشویی رابطه معناداری وجود ندارد اما بین سبک فرزند پروری و تعهد زناشویی به‌طورکلی رابطه‌ای معنادار یافت شد. پژوهش انجام‌شده توسط عباسی (۱۳۹۰) نشان داد بین تعهد زناشویی و ارزش‌های فرهنگی زوجین رابطه معناداری وجود دارد. شاه‌سیاه و همکاران (۱۳۸۷) نتایج نشان داد که بین تعهد زناشویی و رضایت جنسی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین طول مدت ازدواج با تعهد زناشویی و رضایت جنسی رابطه وجود دارد و هرچه طول مدت ازدواج کمتر باشد تعهد و رضایت جنسی بیشتر است. بین رضایت جنسی و تحصیلات نیز رابطه معنی‌داری وجود دارد به این معنی که هرچه میزان تحصیلات بالاتر باشد رضایت جنسی زوجین بیشتر خواهد بود (شاه‌سیاه، بهرامی و محبی، ۱۳۸۷). ویتون^۱ و همکارانش (۲۰۰۸) نتایج تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که افرادی که والدین آن‌ها طلاق گرفته‌اند، نگرش‌های منفی بیشتری در رابطه با ازدواج دارند و خوش‌بینی پایینی به امکان ایجاد یک زندگی سالم و طولانی مدت دارند. در پژوهشی که لامبرت^۲ و دولاهیت^۳ (۲۰۰۸) به‌منظور بررسی تعهد زناشویی زوجین مذهبی انجام داد زوج‌ها گزارش کردند که باورها و اعمال مذهبی به آن‌ها کمک می‌کند تا خدا را به‌عنوان شریکشان در ازدواج خویش شامل کنند به ازدواج به‌عنوان یک‌نهاد مذهبی که دوام دارد باور داشته باشند و در تعهد نسبت به ازدواج معنا پیدا کنند. نقش و تأثیر همکاری و مشارکت توأمان زن و شوهر در تعهد زناشویی که بر روی

---

¹ Whitton

² Lambert

³ Dollahit

۱۰۷ زوج توسط ویگل^۱ و همکارانش (۲۰۰۶) مورد بررسی قرار گرفته است نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که وقتی برای زن و مرد روشن شود که آن‌ها نقش و تأثیر برابری در رضایتمندی از رابطه دارند، می‌توانند در زندگی تعهد زناشویی مثبت‌تری را تجربه نمایند. همچنین نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که افرادی که احساس تعهد افراد نه تنها به احساس آن‌ها از خودشان و نقش و تأثیر خودشان بلکه به احساس طرف مقابلشان همراه است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع همبستگی و کاربردی است. جامعه آماری در این پژوهش شامل تمامی زنان متأهل ۱۸ تا ۴۵ ساله دانشجوی تمامی مقاطع تحصیلی دانشگاه منابع طبیعی گرگان است. طبق آمار نهاد رهبری دانشگاه مذکور تعداد افراد این جامعه ۲۲۰ نفر گزارش شده است. بر اساس جدول کرجسی و مورگان نمونه مناسب برای این جامعه ۱۴۰ نفر است. با توجه به جامعه مورد مطالعه از روش نمونه‌گیری غیر احتمالی آسان یا در دسترس در محیط دانشگاه استفاده شده است. ملاک شرکت در پژوهش رضایت کامل افراد برای تکمیل پرسشنامه بوده است. پرسشنامه‌ها در بین آن‌ها توزیع و سپس جمع‌آوری گردید که پس از حذف پرسشنامه‌های بدون اعتبار تنها ۱۱۰ پرسشنامه تحلیل نهایی شدند. برای تکمیل داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شده است:

پرسشنامه عملکرد جنسی زناشویی (MSFS): هدف بررسی جنبه‌های مختلف رابطه جنسی زناشویی است. این پرسشنامه توسط فرج‌نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی (۱۳۹۲) در ۶۰ سؤال و ۷ مؤلفه مشارکت جنسی، ابراز جنسی، هیجان و احساس جنسی، تمایل جنسی، تحقق جنسی، نگرش جنسی و آگاهی جنسی به روش نمره‌گذاری لیکرت طراحی شده است. نمره‌گذاری مربوط به پاسخ‌ها نیز به صورت ۵ برای کاملاً موافقم، ۴ برای موافقم، ۳ برای تا حدودی موافقم، ۲ برای، مخالفم، ۱ برای کاملاً مخالفم است. در این در این مقیاس علاوه بر ۷ نمره مربوط به مؤلفه‌ها، یک نمره کل با حداقل ۶۰ و حداکثر ۳۰۰ برای هر آزمودنی محاسبه می‌شود

^۱ Weigel

روایی صوری و محتوایی سؤالات از طریق نظرخواهی ۶ نفر از اساتید متخصص موردبررسی قرار گرفت و پایایی آن به فاصله زمانی ۵ هفته ۰/۸۵ گزارش شده است. همسانی درونی برای کل پرسشنامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۵ و برای هریک از مؤلفه های مشارکت جنسی ۰/۸۱ ابراز جنسی ۰/۸۶ هیجان و احساس جنسی ۰/۸۳ تمایل جنسی ۰/۷۸ تحقق جنسی ۰/۸۸ نگرش جنسی ۰/۷۵ و آگاهی جنسی ۰/۹۳ به دست آمد (فرج نیا، حسینیان، شهیدی و صادقی، ۱۳۹۳).

پرسشنامه تعهد زناشویی (DCI): این پرسشنامه توسط آدامز و جونز (۱۹۹۷) در ۴۴ سؤال و سه زیر مقیاس به نام های تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری به روش نمره گذاری لیکرت ساخته شد است. بر اساس یک مقیاس ۵ درجه ای انجام می گیرد؛ که امتیاز هر یک به ترتیب ذیل است: کاملاً مخالف: ۱، مخالف: ۲، نه مخالف نه موافق: ۳، موافق: ۴، کاملاً موافق: ۵، است. شاه سیاه، شمس مفرح، محبی و تبرایی (۱۳۸۹) روایی و پایایی این پرسشنامه را بر روی نمونه ایرانی موردبررسی قرار دادند که ضریب آلفای کرونباخ برای کل آزمون از طریق اجرا بر روی یک نمونه تصادفی از زوجین شهر اصفهان ۰/۸۵ و برای هرکدام از مقیاس های تعهد شخصی ۰/۷۹ تعهد اخلاقی ۰/۸۲ تعهد ساختاری ۰/۸۴ گزارش شده است. ضریب پایایی پرسشنامه نیز ۰/۸۶ به دست آمد.

یافته‌ها

جدول ۱. فراوانی نمرات تعهد زناشویی

محدوده نمرات	فراوانی	درصد	فراوانی تجمعی
نمرات کمتر از ۱۰۰	۴	۳/۶	۳/۶
نمرات بین ۱۰۱ تا ۱۴۰	۱۴	۱۲/۷۰	۱۶/۴
نمرات بین ۱۴۱ تا ۱۸۰	۵۲	۴۷/۳	۶۳/۶
نمرات بیشتر از ۱۸۰	۴۰	۳۶/۴۰	۱۰۰
مجموع	۱۱۰	۱۰۰	

با توجه به جدول فوق افرادی که دارای نمره کمتر از ۱۰۰ می‌باشند که می‌تواند نشان‌دهنده میزان پایین تعهد زناشویی باشد تنها ۴ نفر را به خود اختصاص می‌دهد و نمرات ۱۰۱ تا ۱۴۰، ۱۴ نفر نشان‌دهنده سطح متوسط و نمرات ۱۴۱ تا ۱۸۰ که نشان‌دهنده سطح نسبتاً مطلوبی از تعهد زناشویی است ۵۲ نفر و نمرات بالای ۱۸۰ که نشان‌دهنده سطح مطلوبی از تعهد زناشویی است ۴۰ نفر را به خود اختصاص می‌دهد.

رابطه بین متغیرهای دموگرافیک و تعهد زناشویی

برای بررسی رابطه بین متغیرهای دموگرافیک و تعهد زناشویی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول زیر نشان داده شده است. نتایج ضریب همبستگی در جدول نشان می‌دهد که طول مدت ازدواج ($p < 0/0001$)، تعداد فرزند ($p < 0/0001$)، اختلاف سنی ($p < 0/0001$) رابطه منفی و معناداری با تعهد زناشویی دارد درحالی‌که سن و فراوانی رابطه جنسی در هفته با تعهد زناشویی رابطه معناداری ندارد.

تعهد زناشویی		
۱	همبستگی پیرسون	تعهد زناشویی
	سطح معناداری	
۱۱۰	N	
-۰/۱۹۰	همبستگی پیرسون	سن
۰/۰۵۰	سطح معناداری	
۱۰۰	N	
** -۰/۳۹۷	همبستگی پیرسون	طول مدت ازدواج
۰/۰۰۰	سطح معناداری	
۱۰۹	N	
** -۰/۳۷۳	همبستگی پیرسون	تعداد فرزندان
۰/۰۰۰	سطح معناداری	
۱۰۴	N	
** -۰/۲۹۷	همبستگی پیرسون	میزان اختلاف سنی
۰/۰۰۳	سطح معناداری	
۹۹	N	
۰/۱۴۹	همبستگی پیرسون	فراوانی رابطه جنسی
۰/۱۳۲	سطح معناداری	
۱۰۴	N	

در جدول ۲ سهم پیش‌بینی کنندگی عملکرد جنسی توسط تعهد زناشویی به تنهایی نشان داده شده است. این رابطه از سطح معناداری ($p < 0/0001$) برخوردار است.

جدول ۳. رگرسیون تعهد زناشویی و عملکرد جنسی

سطح معناداری	t	ضرایب غیراستاندارد		تعهد زناشویی
		ضرایب استاندارد	B	
۰/۰۰۰	۶/۱۳۳	۰/۵۰۸	خطای استاندارد ۰/۱۱۵	۰/۷۰۴

مؤلفه‌های تعهد زناشویی سهم معناداری در پیش‌بینی عملکرد جنسی دانشجویان زن متأهل دانشگاه منابع طبیعی گرگان دارد. در بررسی سهم مؤلفه‌های تعهد زناشویی بر عملکرد جنسی آزمون رگرسیون چندگانه مورد استفاده قرار گرفته است.

جدول ۴. نتایج آزمون رگرسیون چندگانه سهم مؤلفه‌های تعهد زناشویی بر عملکرد جنسی

آماره هم خطی		سطح معناداری	t	ضرایب غیراستاندارد		مدل
VIF	تلورانس			ضرایب استاندارد	B	
		۰/۰۰۰	۳/۸۶۰	خطای استاندارد ۲۰/۴۳۲	۷۸/۸۶۰	ثابت
۰/۳۸۵	۲/۵۹۷	۰/۵۳۹	-۰/۶۱۶	۰/۷۳۳	-۰/۴۵۱	تعهد به همسر
۰/۳۴۹	۲/۸۶۳	۰/۰۰۰	۴/۰۴۲	۰/۷۳۹	۲/۹۸۵	تعهد به ازدواج
۰/۵۷۲	۱/۷۵۰	۰/۱۳۳	۱/۵۱۶	۰/۲۴۷	۰/۳۷۵	تعهد ساختاری

نتایج رگرسیون چندگانه نشان می دهد که در بین مؤلفه های تعهد زناشویی، تعهد به ازدواج با سطح معناداری ($p < 0.001$) سهم معناداری در پیش بینی عملکرد جنسی دارد و مؤلفه های دیگر (تعهد شخصی و تعهد ساختاری) سهم معناداری ندارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش بررسی سهم معناداری مؤلفه های تعهد زناشویی با عملکرد جنسی است. نتایج رگرسیون چندگانه نشان می دهد که بین مؤلفه تعهد به ازدواج با ضریب 0.539 و سطح معناداری ($p < 0.001$) سهم مثبت و معناداری در پیش بینی عملکرد جنسی دانشجویان زن متأهل دانشگاه منابع طبیعی گرگان دارد؛ یعنی می توان پیش بینی کرد هرچه نمره فرد در مؤلفه تعهد به ازدواج بالاتر باشد از عملکرد جنسی مطلوب تر برخوردار است؛ بنابراین فرضیه فرعی دوم در مورد سهم مؤلفه تعهد به ازدواج تأیید می شود. نتایج آزمون با پژوهش های شوانی (۱۳۹۴)، شاکرمی و همکاران (۱۳۹۲) همخوانی دارد. فرج نیا نیز در پژوهش خود با عنوان نقش پیش بینی کنندگی عملکرد جنسی و کیفیت ارتباط بر تعهد زناشویی زوج ها نیز نشان داد که عملکرد جنسی نقش پیشی بینی کنندگی تعهد زناشویی را دارد که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد.

بر اساس تحقیقات یکی از علل مشکل در عملکرد جنسی عدم تعهد مشخص شده اند. هم چنین این یافته ها با پژوهش استنلی^۱ و بلامبرگ^۲ مطابق است. می توان گفت دو مؤلفه عملکرد جنسی و تعهد زناشویی رابطه های دوطرفه باهم دارند یعنی کاهش در عملکرد جنسی باعث کاهش یا عدم تعهد در زوجین شده و باعث اختلالات نسبی می شود (استانلی، ۲۰۰۵). در این باره استنز^۳ و هامونز^۴ (۲۰۰۲) یکی از علل خیانت در زوجین را کمبودهای جنسی و عاطفی یا عدم جذابیت جنسی در هریک از زوجین می داند. یافته های

¹ Stanly

² Blumberg

³ Stetes

⁴ Hammons

براون^۱ حاکی از آن است که اولین مرحله در خیانت زوجین نارضایتی و تعارض به حدی است که امید بهبود نباشد. نتایج مطالعات اولسون^۲ اشاره دارد که ۹۲٪ زوج های خرسند هیچ نگرانی بابت ارتباط خارج از ازدواج همسرانشان ندارد درحالی که ۴۳٪ از زوج های ناخرسند این نگرانی را داشتند. مشکل در روابط جنسی می تواند نشانه این باشد که مشکلات دیگری در پیوند زناشویی وجود دارد و به اصطلاح کار از جای دیگری خراب است. پژوهش ها نشان می دهد که مسائل جنسی از لحاظ اهمیت در ردیف مسائل درجه یک زندگی است (بیرس، ۲۰۰۵). در تبیین این یافته می توان گفت عملکرد جنسی بخشی از رفتار و زندگی انسانی است که با شخصیت فرد درهم آمیخته و منجر به تکمیل شخصیت و ارتباط می شود. عملکرد جنسی دارای مؤلفه های مشارکت، ابراز، تمایل، تحقق، نگرش، آگاهی، هیجان و احساس جنسی است. هدف روابط زناشویی برطرف شدن نیازهای طرفین است. ترکیب و تعادل این مؤلفه ها موجب تداوم رابطه جنسی شده که به نوبه خود سبب رفاه و رضایت دوطرفه زوجین می شود. این مشارکت جنسی می تواند منجر به افزایش مؤلفه های، ابراز، تمایل، تحقق جنسی گردد و از آنجایی که تعهد اخلاقی مفهوم ویژه تک همسری را دربرمی گیرد این احساس را به فرد می بخشد که ملزم به حفظ ازدواج به عنوان یک وظیفه اخلاقی و اجتماعی است (آدامز و جونز، ۱۹۷۷). فرد سعی می کند نیازهای جنسی خود را در چهارچوب خانواده تأمین کرده و از هرگونه تخطی دوری کند. با توجه به این توضیحات، طبیعی به نظر می رسد افرادی که عملکرد جنسی بهتری دارند دارای تعهد زناشویی (تعهد اخلاقی) بالاتری باشد. ضریب همبستگی پیرسون نشان می دهد که مؤلفه تعهد شخصی و تعهد ساختاری سهم معناداری در پیش بینی عملکرد جنسی دانشجویان زن متأهل دانشگاه منابع طبیعی گرگان ندارد بنابراین فرض در مورد سهم این دو مؤلفه رد می شود و در تبیین این یافته می توان گفت عملکرد جنسی ناشی از آگاهی و نگرش جنسی زوجین قرار دارد. باورهای مثبت و منفی افراد تحت تأثیر عوامل جسمانی، روانی، اجتماعی

---

¹ Brown

² Olson

و فرهنگی است. عوامل استرس آور عاطفی و اقتصادی می تواند بر روابط جنسی اثر منفی داشته باشد. از آنجایی که جامعه ایرانی درون مایه های مذهبی و فرهنگی مردسالارانه دارد و در این بستر زن به عنوان عضوی از ساختار زوجیت دارای مسئولیت ها و وظایف زناشویی پیش بینی شده است یعنی زن در روابط زناشویی مخصوصاً جنسی موظف به اطاعت و پیروی از خواسته های شوهر است بنابراین مؤلفه های تعهد شخصی تحت عنوان تمایل شخصی تداوم رابطه و تعهد ساختاری مبنی بر موانع موجود در ترک رابطه و اجبار برای تداوم این رابطه خارج از حیطه روابط جنسی بوده و قابلیت پیش بینی عملکرد جنسی در زنان را نداشته باشد. از جمله محدودیت های این پژوهش تابو بودن مسائل جنسی، نگرانی ناشی از ابراز مسائل خانوادگی، خود سنجی بودن ابزار پژوهش است. آموزش مسائل جنسی به هر دو زوج قبل از ازدواج پیشنهاد می شود، به سبب این که فقر اطلاعاتی در زوجین جوان نسبت به رفتارهای جنسی و بهداشت جنسی باعث بروز مشکلات عدیده ای همچون اختلالات روانی، ناسازگاری زناشویی، طلاق و حتی بی بندوباری می شود. اهمیت این پژوهش کاربرد یافته های آن در جهت ارتقا سلامت خانواده و جامعه است به علاوه نتایج این تحقیق در توسعه و تکمیل برنامه های ارتقا آگاهی زوجین (مانند برنامه های مدون مشاوره قبل از ازدواج در مراکز) کاربرد داشته باشد و از راهبردهای پیشگیری است. از برنامه هایی که می تواند در این زمینه اعمال شود برنامه های توانمندسازی، زنان آموزش روش های مختلف برقراری رابطه صمیمانه جنسی بین زوجین، آموزش رابطه جنسی سالم برای شریک جنسی است.

منابع

- اسپنس، اچ (۱۳۸۹). درمان اختلالات جنسی. ترجمه حسن توزنده جانی. تهران. انتشارات پیک فرنگ.
- پاک گوهر، مینو؛ محمودی، محمود؛ غباری بناب، باقر و تهرانی، شهناز (۱۳۸۶). بررسی تاثیر مشاوره بر تقویت زناشویی. دانشور پزشکی، دوره ۱۵، شماره ۳، صص ۶-۱.
- حسینی، امین؛ زهراکار، کیانوش؛ داورنیا، رضا؛ شاکرمی، محمد و محمدی، بهناز (۱۳۹۲). رابطه تعهد زناشویی با ویژگی های شخصیتی. مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار، دوره ۲۲، شماره ۵، صص ۷۹۶-۷۸۸.
- حیدری، محمود؛ مولایی، اعظم (۱۳۸۹). بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس جهت گیری در رابطه جنسی. فصلنامه خانواده پژوهی، ۶(۲۴)، صص ۵۱۱-۵۲۵.
- خانجانی وشکی، سحر؛ سلیمی، سلیمی؛ صدیقی، اکرم؛ شاه سیاه، مرضیه (۱۳۹۳). بررسی تاثیر زوج درمانی شناختی رفتاری اسلام محور بر تعهد زناشویی زنان. مجله تحقیقات نظام سلامت، شماره ۳، صص ۱۰-۱.
- رضایی، جواد؛ احمدی، احمد؛ اعتمادی، عذرا؛ رضایی حسین آبادی، مریم (۱۳۹۱). بررسی تاثیر آموزش زوج درمانی اسلام محور بر تعهد زناشویی زوجین. فصلنامه روانشناسی و دین، شماره ۱، صص ۶۰-۳۷.
- زارعی، سلمان؛ حسینقلی، فاطمه (۱۳۹۲). پیش بینی تعهد زناشویی بر پایه عواطف خودآگاه و تمایز یافتگی خود در دانشجویان متأهل. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، ۴(۱۰)، صص ۱۱۳-۱۳۳.
- سالاری، پروین؛ نایبی نیا، انورالسادات؛ مدرس غروی، مرتضی؛ وحید رودسری، فاطمه و جباری نوقانی، هادی (۱۳۸۸). بررسی ارتباط سبک دلبستگی بالغین به والدین با میزان عملکرد جنسی زنان. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۳(۴)، صص ۳۴۶-۳۵۵.

- شاه سیاه، مرضیه؛ بهرامی، فاطمه و محبی، سیامک (۱۳۸۷). بررسی رابطه ی بین رضایت جنسی و تعهد زناشویی زوجین شهرضا. مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی، ۱۱(۳)، صص ۲۳۳-۲۳۸.
- شمس مفرحه، زهرا؛ شاه سیاه، مرضیه؛ محبی، سیامک و تیرایی، یاسر (۱۳۸۹). بررسی تاثیر مشاوره زناشویی بر رضایت جنسی زوج های شهر شیراز. مجله تحقیقات نظام سلامت، دوره ۶، شماره ۳، صص ۴۲۶-۴۱۷.
- شوانی، اسماعیل؛ زهراکار، کیانوش؛ قاسمی جوینه، رضا؛ درگاهی، شهریار (۱۳۹۴). نقش رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان شناختی و عزت نفس در تعهد زناشویی زنان دارای همسر جانباز. طب جانباز، دوره ۷، شماره ۲، صص ۹۹-۱۰۵.
- عباسی مولید، حسین (۱۳۹۰). رابطه تعهد زناشویی با ارزش های فرهنگی زوجین: مطالعه موردی استان خراسان جنوبی. فصلنامه مطالعات انتظامی شزق، شماره ۱، صص ۷-۱۴.
- عسگری، پرویز؛ پاشا، غلامرضا و آذرکیش، مریم (۱۳۹۰). مقایسه تعهد زناشویی، رضایت جنسی و رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه دار. فصلنامه اندیشه و رفتار، دوره ۶، شماره ۲۱، صص ۶۰-۵۳.
- فرج نیا، سعیده؛ حسینیان، سیمین؛ شهیدی، شهریار؛ صادقی، منصوره (۱۳۹۳). تهیه و ارزیابی ویژگی های روان سنجی مقیاس عملکرد جنسی زناشویی. دوفصلنامه مشاوره کاربردی، دوره ۴، شماره ۱، صص ۱۰۲-۸۵.
- قبری هاشمی، بهرامعلی؛ حاتمی ورزنه، ابوالفضل؛ اسماعیلی، معصومه و فرحبخش، کیومرث (۱۳۹۰). رابطه بین سبک های فرزند پروری، دلبستگی و تعهد زناشویی در زنان متأهل دانشگاه علامه طباطبائی. فصلنامه علمی-پژوهشی جامعه شناسی زنان، شماره ۳، صص ۵۹-۳۹.

- کریمیان، نادر؛ کریمی، یوسف و بهمنی، بهمن (۱۳۹۰). بررسی رابطه ابعاد سلامت روان و احساس گناه با تعهد زناشویی افراد متأهل. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، دوره ۱، شماره ۲، صص ۲۵۶-۲۴۳.
- گود، نانسی (۲۰۰۳). زندگی با همسر کج مدار(راهنمای سازگاری زناشویی برای زنان). ترجمه داور پناه. تهران: انتشارات جوانه رشد.
- محمدی، بهناز؛ زهراکار، کیانوش؛ داورنیا، رضا؛ شاکرمی، محمد (۱۳۹۲). بررسی نقش دینداری و ابعاد آن در پیش بینی تعهد زناشویی کارکنان سازمان بهزیستی. دوفصلنامه دین و سلامت، دوره ۲، شماره ۱، صص ۲۳-۱۵.
- مشاک، رویا (۱۳۸۷). رابطه سبک های عشق (صمیمیت، لذت و تعهد) با رضایت زناشویی دانشجویان متأهل. فصلنامه زن و فرهنگ، دوره ۱، شماره ۲، صص ۸۳-۹۷.
- Adams, J., & Jones, T. (1977). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 1177-1196.
- Byers, S. (2005). Relationship satisfaction and sexual satisfaction, a longitudinal study of individuals in long-term relationship. *Journal of Sex Research*, 42(2), 113-118.
- Johnson, M., Coughlin, J., & Hutson, T. (1999). The tripartite nature of marital commitment: personal, moral and structural reasons to stay married. *Journal of Marriage and Family*, 61, 160-177.
- Lambert, N. M., & Dollahite, D. C. (2008). The threefold cord: marital commitment in religious couples. *Journal of Family Issues*, 29, 592-614.

- Molodi, A., Khalil Shayanmehr, E., & Ghazayi Niri, F. (2015). The relationship between communication skills and marital burnout with marital commitment in working women and housewives. *International Journal of Psychology and Behavioral Research*, 4(3), 285-289.
- Mustafa Pamuk, Emine Durmu (2015). Investigation of burnout in marriage. *Journal of Human Sciences*, 12(1), 162-177.
- Regan, P., Lyle, L., Otto, A., & Joshi, A. (2003). Pregnancy and changes in femailsexual desire: a reviwe. *Journal of Social Behavior and Personality*, 6(31), 603-612.
- Stanly, S. (2005). *Assesing couple and marital relationship: Beyond from and toward a deeper knowledge of function. Healthy Marriage and Evaluation Symposium of Measurment Issues in Family Demography Conference*. Washington DC.
- Stets, J., & Hammons, S. (2002). Gender, Control and marital commitment. *Journal of Familly*, 23, 3-25.
- Weigel, D., Bennett, K., & Ballard-Reisch, D. S. (2006). Roles and Influence in Marriages: Both Spouses Perceptions Contribute to Marital Commitment. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 35(1), 74-92.
- Whitton, S. W., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2008). Effects of Parental Divorce on Marital Commitment and Confidence. *Journal of Family Psychology*, 22(5), 789° 793.

Relation between Feminine Marital Commitment with Sexual Functionality of Married Female Students of Gorgan Agricultural and Natural Resource University

Abstract

This research aims to investigate the relationship between marital commitment with sexual functionality of married women student of Gorgan university of agricultural and natural resources. For this purpose, marital commitment (DCI) and sexual functionality measure scale (SFMS) inventory were used. This research is an applied investigation and samples were selected from married women student of Gorgan university of agricultural and natural resources which according to morgen table, 140 individuals were randomly selected and inventory was answered by the questioner and data collected in SPSS Software V21. The multiple linear regression showed that the marital commitment has a meaningful contribution. Among commitment subscale, marriage commitment has a meaningful contribution in prediction of sexual functionality. It is concluded that commitment has a meaningful contribution in prediction of sexual functionality.

Keyword: marital commitment, couple sexual functionality, married women students.